

Nr 201.

Af herr **Lindhagen m. fl.**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående bildande af en lånefond, afsedd att för mindre bemedlade personer bereda tillfälle att inom städernas områden förvärfva bostäder.

Lösningen af städernas bostadsfråga är gifvetvis en statsangelägenhet lika viktig och trängande som någon annan omsorg om medborgarnes välfärd. Redan nu har staten inrättat en lånefond för småbrukares och arbetares bosättning på landsbygden. Det synes vara på tiden, att staten på samma sätt gör en motsvarande ansats att, med sina större resurser och möjlighet att upptaga billigare lån än kommuner och enskilde, söka komma till hjälp vid lösandet af storstädernas bostadsfråga.

Ett steg i denna riktning togs af statsmakterna vid 1907 års riksdag genom lagstiftningen om tomträtt, om hvilken det från regeringshåll i Andra kammaren uttalades den förhoppningen, att den skulle blifva till verkligt gagn för sitt afsedda ändamål. Detta gagn blir dock ingen betydelsefull verklighet utan byggnadslån. Det synes därför vara på sin plats, att äfven staten lämnar sitt stöd härtill genom bildandet af en särskild lånefond för bebyggandet af mark, som af det allmänna inom stadssamhällen upplåtes mot tomträtt. På detta sätt blir staten jämväl i tillfälle att kunna göra verklighet af tomträttsupplåtelser på kronan tillhörig mark.

Möjligen bör lån ur en dylik fond kunna beredas äfven till läntagare, som med full äganderätt innehar den tomt, han tänker bebygga. Men önskligt synes vara, att lån beviljas företrädesvis till tomträttshafvare mot säkerhet af in-teckning i tomträtten. Tomträtten behöfver nämligen nu, såsom en ny och lätt misstrodd institution, stöd i början för att

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 83 Häft. (Nr 201.)

komma till anseende och användning, och genom tomträttens befrämjande upprätthålles också bäst statsintresset.

Önskligt vore, om lån kunde beviljas såväl direkt till enskilde som till kooperativa föreningar eller bolag, hvilka bygga i ändamål att sedan uthyra bostadslägenheten till egna medlemmar eller andra bostadssökande.

Naturligtvis är en lånefond, motsvarande exempelvis till beloppet den för landsbygden upprättade, ej ägnad att göra någon så stor insats för fyllandet af det stora aktuella behovet. Alltid skall den dock verka något. Och framför allt vinnes ett erkännande af den i forna dagar hyllade principen, att staten har skyldighet att direkt vårda sig äfven om stadsbornas bostadsförhållanden.

På hufvudsakligen nu anförda skäl ifrågasattes vid 1908 års riksdag i en inom Andra kammaren väckt motion bildandet af en lånefond, afsedd att genom utlämnande af lån bereda mindre bemedlade personer tillfälle att inom städernas områden förvärfva sig bostäder. Denna framställning tillstyrktes enhälligt af femte tillfälliga utskottet med en utförlig motivering. Kammaren afslog emellertid motionen, ehuru med den knappa majoriteten af 67 röster mot 64.

Vid denna utgång väcktes motionen ånyo vid förlidet års riksdag och blef äfven då enhälligt tillstyrkt af femte tillfälliga utskottet, som vid ärendets nu förnyade pröfning till alla delar vidhöll det af samma utskott 1908 afgifna yttrande i detta ämne. Andra kammaren biföll nu motionen med 131 röster mot 61.

Första kammaren åter afslog, på sitt tillfälliga utskotts hemställan, densamma. De skäl, på hvilka detta atslag grundade sig, synas emellertid icke vara af beskaffenhet att kunna undanskjuta den viktiga frågans förande fram till sin lösning och de lämnades heller icke obestridda inom denna kammare, och vid ärendets behandling uttalades af talare sympatier för motionen.

Behovet af att staten lämnar sin medverkan till lösande af den mindre bemedlade stadsbefolkningens och stadsarbetarnes bostadsfråga förefinnes fortfarande. Detta torde icke kunna förnekas, lika litet som det rättvisa uti att staten lämnar städerna det motsvarande stöd, som i förevarande afseende redan kommer landsbygden till del.

På grund af hvad sålunda anförts och med hänvisning jämväl till det förut omnämnda utlåtandet af Andra kammarens femte tillfälliga utskott, hemställas,

att Riksdagen ville hos K. Maj:t anhålla om framläggande för Riksdagen af förslag till bildande af en lånefond, afsedd att genom utlämnande af lån be-
reda mindre bemedlade personer tillfälle att inom städernas områden förvärfva sig bostäder.

Stockholm den 6 februari 1910.

Carl Lindhagen.

Axel Schotte.

Ernst Blomberg.

Viktor Larsson.

J. A. Wallin.

E. Palmstierna.